

Затверджено
Міністерство освіти і науки України
Заступник міністра
М.Ф. Степко

**СТАТУТ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА**

Прийнято
конференцією трудового колективу
15 березня 2005 р.

1. Загальна частина

1.1. Даний Статут розроблено відповідно до чинного законодавства України і є документом, що регламентує діяльність Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі університет), створеного згідно зі Стверджувальною грамотою 5 (17) листопада 1804 року.

Указом Президента України від 11.10.1999 р. №1313/99 університету надано статус національного.

Указом Президента України від 28.05.2003 р. №454/2003 університету надано статус статус самоврядного (автономного) державного вищого навчального закладу.

1.2. Місцезнаходження Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: 61077, м. Харків, майдан Свободи-4, тел. 705-12-47, 707-52-55, E-mail: postmaster@univer.kharkov.ua.

1.3. Основними напрямками діяльності Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна є:

підготовка висококваліфікованих фахівців для різних галузей народного господарства згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями;

збагачення наукової картини світу шляхом взаємопов'язаних фундаментальних наукових досліджень людини, суспільства, природи та втілення отриманих наукових знань в ефективних технологіях матеріального і духовного розвитку;

збереження, поширення і розвиток непроминальних цінностей української і світової культури, сприяння духовному розвитку суспільства і людини.

1.4. Головними завданнями університету є:

- здійснення освітньої діяльності певного напрямку, що забезпечує підготовку фахівців відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів і відповідає стандартам вищої освіти;
- здійснення наукової, науково-технічної, науково-методичної, творчої, мистецької, культурно-виховної, спортивної та фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- забезпечення виконання державного замовлення та угод на підготовку фахівців з вищою освітою;
- здійснення підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів та їх атестація;
- вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці і сприяння працевлаштуванню випускників;
- забезпечення культурного і духовного розвитку особистості, виховання осіб, які навчаються в університеті, в дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України;
- підвищення освітньо-культурного рівня громадян.

1.5. Відповідно до рішення Державної акредитаційної комісії від 15 липня 2003 р., протокол №46, Харківській національний університет імені В. Н. Каразіна визначено акредитованим за четвертим рівнем, що дає право готувати фахівців за такими освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр, спеціаліст, магістр.

1.6. Університет є юридичною особою, має відокремлене майно, власний герб, прапор, товарний знак, гербову печатку, печатку зі своєю назвою, офіційні бланки з гербом університету, може від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав і мати обов'язки, бути позивачем і відповідачем у суді.

1.7. Університет здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України та цього Статуту.

1.8. Структурними підрозділами університету є кафедри, факультети, інститути, бібліотека, музеї тощо. Структурні підрозділи університету створюються відповідно до законодавства та головних завдань діяльності університету і функціонують згідно з окремими положеннями, що розробляються університетом та затверджуються ректором або проректорами за підпорядкованістю підрозділу.

1.9. Основними структурними підрозділами університету є: Інститут високих технологій, до складу якого входять факультети комп'ютерних наук, фізико-енергетичний та фізико-технічний; факультети біологічний, геолого-географічний, іноземних мов, економічний, історичний, механіко-математичний, психології, радіофізичний, соціологічний, фізичний, філологічний, філософський, фундаментальної медицини, хімічний, юридичний, післядипломної освіти; Центр міжнародної освіти, Центр довузівської освіти, НДІ біології, НДІ хімії, НДІ астрономії, Центральна наукова бібліотека, Центр комп'ютерних технологій, Науково-методичний центр, Ботанічний сад, Музей природи. Крім названих, університет може створювати нові факультети, інститути, філії, музеї та інші структурні підрозділи для здійснення освітньої та науково-дослідної роботи, інших статутних завдань університету.

1.10. Структурні підрозділи університету мають право на прийняття самостійних рішень у межах своєї компетенції, якщо ці рішення не суперечать чинному законодавству та відповідають Статуту університету.

Структурні підрозділи мають печатки зі своїми назвами згідно з чинним законодавством.

Структурні підрозділи можуть мати окремі права фінансово-господарської самостійності.

1.11. Університет у підґрунтя своєї діяльності покладає загальнолюдські цінності, насамперед, такі, як академічна свобода, демократія, вільний вибір й інші. Політичні партії, громадські об'єднання, рухи та релігійні організації не мають права чинити вплив на діяльність університету. В університеті забороняється політична діяльність, не допускаються будь-які спроби орієнтувати колектив як ззовні, так і зсередини щодо підтримки тих або інших політичних сил, організацій, груп, осіб та їх програм.

2. Права та обов'язки власника

Міністерство освіти і науки України має такі повноваження щодо управління університетом:

- здійснює аналітично-прогностичну діяльність у галузі вищої освіти, визначає тенденції її розвитку, вплив демографічної, етнічної, соціально-економічної ситуації, інфраструктури виробничої та невиробничої сфер, ринку праці на стан вищої освіти, формує напрями взаємодії з іншими ланками освіти, стратегічні напрями розвитку вищої освіти відповідно до науково-технічного прогресу та інших факторів, узагальнює світовий і вітчизняний досвід розвитку вищої освіти;
- бере участь у формуванні державної політики у галузі вищої освіти, науки, професійної підготовки кадрів;
- розробляє програми розвитку вищої освіти, стандарти вищої освіти;
- визначає нормативи матеріально-технічного, фінансового та іншого забезпечення університету;
- здійснює навчально-методичне керівництво, контроль за дотриманням вимог стандартів вищої освіти, державне інспектування;
- здійснює міжнародне співробітництво з питань, що належать до його компетенції;
- здійснює ліцензування та акредитацію університету, видає ліцензії, сертифікати;
- здійснює встановлення відповідності документів про вищу освіту та вчені звання;
- формує і розміщує державне замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою;
- сприяє працевлаштуванню випускників університету;
- затверджує умови прийому на навчання до вищих навчальних закладів України;
- затверджує Статут університету;
- організовує вибори, затверджує та звільняє з посади ректора університету;

- організовує атестацію педагогічних і науково-педагогічних працівників щодо присвоєння їм кваліфікаційних категорій, педагогічних та вчених звань;
- здійснює контроль за втіленням державної політики у галузі вищої освіти, дотриманням нормативно-правових актів про вищу освіту в університеті;
- здійснює інші повноваження, передбачені чинним законодавством.

3. Обсяг цивільної правоздатності

3.1. Цивільна правоздатність університету виникає з моменту реєстрації цього Статуту і складається з його прав та обов'язків.

3.2 Як самоврядний (автономний) державний вищий навчальний заклад, університет згідно з Указом Президента України від 28.05.2003 р. №454/2003 має право:

- самостійно визначати пріоритетні напрями і форми науково-педагогічної діяльності;
- створювати факультети, навчально-наукові, науково-дослідні інститути;
- на виділення коштів держбюджету на матеріально-технічне забезпечення за індивідуальними нормативами.

3.3. Для виконання своїх завдань університет має право:

- готувати фахівців за держзамовленням, міжурядовими угодами, замовленням галузевих міністерств, підприємств, установ, організацій усіх форм власності, в тому числі іноземних, місцевих органів виконавчої влади, громадських організацій та за договорами (контрактами) з громадянами;
- визначати зміст освіти з урахуванням вимог державних стандартів та освітньо-професійних програм, установлених для вищих навчальних закладів відповідного рівня акредитації;
- визначати штат та приймати на роботу науково-педагогічних та інших працівників;
- присвоювати вчені звання та присуджувати наукові ступені в установленому порядку;
- здійснювати видавничу діяльність, видавати, виготовляти та розповсюджувати видавничу продукцію, розвивати власну поліграфічну базу;
- отримувати кошти і матеріальні цінності (будинки, споруди, обладнання, транспортні засоби тощо) від органів державної влади, підприємств, установ, організацій (у тому числі благодійних) та фізичних осіб;
- розвивати власну соціально-побутову базу, мережу спортивно-оздоровчих, лікувально-профілактичних та культурних закладів;
- здійснювати медичну практику;
- спрямовувати кошти на будівництво або благоустрій соціально-побутових об'єктів, а також на соціальну підтримку науково-педагогічних, інших категорій працівників та осіб, які навчаються;
- здійснювати капітальне будівництво, реконструкцію, капітальний і поточний ремонт основних фондів на умовах підяду або господарським способом;
- провадити фінансово-господарську діяльність в Україні та за її межами;
- створювати власні або використовувати за договором інші матеріально-технічні бази для проведення навчально-виробничої практики осіб, які навчаються, а також для власної господарської діяльності;
- здійснювати операції з дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням у навчальному процесі та для виконання науково-дослідних робіт, а також при утилізації приладів та обладнання згідно з діючим законодавством;
- здійснювати операції з радіоактивними, хімічними, біологічними речовинами, об'єктами та матеріалами і генеруючими пристроями у навчальному процесі та для виконання наукових робіт, а також при утилізації приладів та обладнання згідно з чинним законодавством;
- здійснювати фундаментальні, прикладні і пошукові дослідження та розробку сучасних технологій у космічній, біохімічній, фізико-технічній, ядерно-фізичній, радіохімічній, радіобіологічній, радіаційній (включаючи радіаційну безпеку та природоохоронні заходи), інформаційній, гуманітарній та інших галузях із здійсненням авторського та гарантійного нагляду за виготовленням власної продукції, реалізацію безперервного циклу науково-технічної діяльності – від фундаментальних досліджень до впровадження науково-технічних розробок у практику;

- бути членом і засновником навчальних, наукових, виробничих, громадських об'єднань, як вітчизняних так і міжнародних;
  - укладати угоди з юридичними та фізичними особами в Україні та за її межами для виконання статутних завдань;
  - організовувати та проводити наукову і науково-технічну експертизу;
  - відкривати рахунки у національній та іноземній валюті у банках відповідно до законодавства про банківську діяльність;
  - користуватися банківськими кредитами.
  - здійснювати розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, пересилання, ввезення, вивезення, відпуск, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів згідно з чинним законодавством;
  - здійснювати міжнародне співробітництво відповідно до напрямів навчальної, наукової та виробничої діяльності університету;
  - здійснювати довузівську підготовку учнів, у тому числі іноземців;
- Університет має інші права відповідно до чинного законодавства.

3.4. Університет зобов'язаний:

- дотримуватись у своїй діяльності вимог Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Указу Президента України «Про положення про національний заклад (установу) України», інших актів законодавства України, а також цього Статуту;
- дотримуватись державних стандартів освіти;
- забезпечувати безпечні умови проведення освітньої, наукової та виробничої діяльності;
- дотримуватись зобов'язань за договорами з юридичними та фізичними особами;
- дотримуватись фінансової дисципліни та зберігати державне майно;
- забезпечувати реалізацію встановленого державою права на соціальний захист учасників навчально-виховного процесу та інших працівників університету.

3.5. Права та обов'язки працівників та осіб, що навчаються в університеті, визначаються відповідно до чинного законодавства та нормативних актів в сфері вищої освіти.

3.6. За рішенням конференції трудового колективу університету в межах його повноважень працівникам та особам, що навчаються, можуть бути надані додаткові права і пільги, що визначаються колективним договором та угодою між адміністрацією та первинною профспілковою організацією студентів, аспірантів, докторантів університету.

4. Управління університетом, права та обов'язки ректора університету

4.1. Управління університетом здійснюється на основі принципів:

- автономії та самоврядування;
- розмежування прав, повноважень та відповідальності Міністерства освіти і науки України, керівництва університету та його структурних підрозділів;
- поєднання колегіальних та єдиноначальних засад;
- незалежності від політичних партій, громадських і релігійних організацій.

4.2. Автономія та самоврядування університету реалізуються відповідно до Законів «Про вищу освіту», «Про освіту», інших законодавчих актів України і передбачає право:

- надавати додаткові освітні послуги;
- присвоювати науково-педагогічними працівникам університету звання професора або доцента Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;
- на підставі відповідних угод провадити спільну діяльність з іншими вищими навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями;
- звертатися з ініціативою до Міністерства освіти і науки України про внесення змін до чинних або розроблення нових нормативно-правових актів у галузі вищої освіти, а також брати участь у роботі над проектами щодо їх удосконалення;
- брати участь у роботі міжнародних організацій;
- запроваджувати власну символіку та атрибутику;

- користуватися земельними ділянками в порядку, встановленому Земельним кодексом України.

4.3. Безпосереднє управління діяльністю університету здійснює його керівник – ректор.

4.3.1. Кандидат на посаду ректора університету повинен бути громадянином України, вільно володіти українською мовою, мати вчене звання професора, науковий ступінь доктора або кандидата наук і стаж науково-педагогічної діяльності не менше ніж десять років.

4.3.2. Конкурс на заміщення посади ректора університету оголошується Міністерством освіти і науки України кожні сім років. Міністерство освіти і науки України приймає пропозиції щодо претендентів на посаду ректора університету і вносить кандидатури претендентів, які відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту», до конференції трудового колективу університету для голосування.

4.3.3. Конференція трудового колективу в порядку, визначеному діючим законодавством, обирає і рекомендує Міністерству освіти і науки України кандидатури претендентів на посаду ректора університету.

4.3.4. Ректор призначається Міністерством освіти і науки України строком до 7 років на умовах контракту.

4.3.5. Ректор вступає на посаду з дня, визначеного наказом Міністерства освіти і науки України про його призначення. Оголошення цього наказу відбувається на урочистому розширеному засіданні Вченої ради університету. Порядок проведення цього засідання визначається Вченою радою університету.

4.3.6. Ректор університету в межах наданих йому повноважень:

- вирішує питання діяльності університету, затверджує його структуру і штатний розпис;
- видає накази і розпорядження з усіх питань діяльності університету, обов'язкові для виконання всіма працівниками і структурними підрозділами університету;
- представляє університет у державних та інших органах, відповідає за результати його діяльності перед Міністерством освіти і науки України;
- є розпорядником майна і коштів;
- виконує кошторис, укладає угоди, дає доручення, відкриває банківські рахунки;
- приймає на роботу та звільняє з роботи працівників;
- забезпечує охорону праці, дотримання законності та порядку;
- визначає функціональні обов'язки працівників;
- формує контингент осіб, які навчаються в університеті;
- відраховує та поновлює на навчання осіб, які навчаються в університеті;
- контролює виконання навчальних планів і програм;
- контролює дотримання всіма підрозділами штатно-фінансової дисципліни;
- забезпечує дотримання службової та державної таємниці;
- здійснює контроль за якістю роботи науково-педагогічних працівників, організацією навчально-виховної та культурно-масової роботи, станом фізичного виховання і здоров'я, організовує побутове обслуговування учасників навчально-виховного процесу та інших працівників університету;
- разом із профспілковими організаціями подає на затвердження конференції трудового колективу університету правила внутрішнього розпорядку та колективний договір, після затвердження підписує його.

4.3.7. Ректор відповідає за провадження освітньої діяльності в університеті, за результати фінансово-господарської діяльності, стан і збереження будівель та іншого майна.

4.3.8. Для вирішення основних питань діяльності ректор створює робочі та дорадчі органи, а також визначає їх повноваження.

4.3.9. Ректор щорічно звітує перед Міністерством освіти і науки України та конференцією трудового колективу університету.

4.3.10. Ректор може делегувати частину своїх повноважень своїм заступникам та керівникам структурних підрозділів.

4.3.11. При виході на пенсію з посади ректора університету ректор, який пропрацював на цій посаді не менше двох термінів підряд, може призначатися на посаду почесного ректора

університету в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Почесному ректору встановлюється грошове утримання в розмірі середньої заробітної плати за останні 2 місяці перед виходом на пенсію.

4.4. В університеті діють Наглядова рада, Вчена рада університету, робочі і дорадчі органи.

4.4.1. Наглядова рада розглядає шляхи перспективного розвитку університету, надає допомогу його керівництву в реалізації державної політики у галузі вищої освіти і науки, здійснює громадський контроль за діяльністю керівництва, забезпечує ефективну взаємодію університету з органами державного управління, науковою громадськістю, суспільно-політичними та комерційними організаціями в інтересах розвитку вищої освіти.

4.4.2. Склад Наглядової ради університету затверджується Міністерством освіти і науки України. Положення про Наглядову раду університету затверджено головою Наглядової ради за погодженням із Міністерством освіти і науки України.

4.4.3. Термін повноваження Наглядової ради становить 5 років.

4.4.4. Вчена рада університету є колегіальним органом університету й утворюється строком до 7 років. Вчену раду університету очолює її голова – ректор університету.

Вчена рада університету

- розглядає найважливіші питання організації навчально-виховного процесу, наукових досліджень, економічного і соціального розвитку університету;
- подає на конференцію трудового колективу університету проект Статуту, а також зміни і доповнення до нього;
- ухвалює фінансові план і звіт університету;
- рекомендує до друку навчальні, навчально-методичні та наукові видання;
- у межах своєї компетенції вирішує питання створення, ліквідації та реорганізації факультетів, кафедр, лабораторій, інститутів, інших навчальних і наукових підрозділів;
- розглядає положення про інститути, факультети, центри, а також про інші навчальні та наукові підрозділи;
- подає пропозиції ректору університету щодо звільнення директорів інститутів, центрів освіти і деканів факультетів;
- подає пропозиції ректору університету щодо призначення та звільнення з посади проректорів і головного бухгалтера;
- розглядає структуру інституту, факультету, центру освіти, наукового підрозділу;
- обирає таємним голосуванням директора Центральної наукової бібліотеки, а також подає пропозиції щодо його звільнення;
- обирає на посаду таємним голосуванням директорів інститутів, завідуючих кафедрами і професорів;
- вносить мотивоване подання до конференції трудового колективу університету про дострокове припинення повноважень ректора;
- ухвалює навчальні програми та навчальні плани;
- ухвалює рішення з питань організації навчально-виховного процесу;
- ухвалює основні напрями наукових досліджень;
- оцінює науково-педагогічну діяльність структурних підрозділів;
- приймає рішення щодо кандидатур для присвоєння вчених звань доцента, професора, старшого наукового співробітника;
- присвоює почесні звання університету видатним ученим, громадським та політичним діячам;
- визначає напрями використання фондів науково-технічного і соціального розвитку та матеріального стимулювання;
- розглядає питання землекористування;
- затверджує річний бюджет університету;
- представляє працівників університету до нагородження державними нагородами, присвоєння почесних звань, відзначення державними та іншими преміями;
- призначає іменні стипендії відмінникам навчання;
- розглядає інші питання, що не суперечать даному Статуту.

4.4.5. До складу Вченої ради університету за посадами входять проректори, декани факультетів, головний бухгалтер, керівники органів самоврядування університету. До складу Вченої ради входять виборні представники, які обираються таємним голосуванням конференцією трудового колективу університету за поданням структурних підрозділів, в яких вони працюють. Виборні представники, які представляють науково-педагогічних працівників, обираються з числа завідуючих кафедрами, професорів, докторів наук за квотою: один представник від факультету (інституту). Виборні представники, які представляють наукових та інших працівників університету, обираються з числа осіб, для яких університет є основним місцем роботи, за квотами: від науково-дослідних інститутів, Центральної наукової бібліотеки, Центру міжнародної освіти, Центру довузівської освіти, Центру комп'ютерних технологій, Ботанічного саду, навчального відділу – по одному представнику, від музейного комплексу – два представники, від науково-дослідної частини – три представники (включаючи Вченого секретаря університету). Квоти представників від інших структурних підрозділів устанавлюються Вченою радою з урахуванням вимог: науково-педагогічні працівники університету мають становити не менше як 75 відсотків загальної чисельності складу Вченої ради; виборні представники мають становити не менше як 50 відсотків загальної чисельності складу Вченої ради. Обраним до складу Вченої ради вважається представник, за якого проголосувало більше половини делегатів, присутніх на конференції трудового колективу. Якщо структурним підрозділом до складу Вченої ради висунуто більше кандидатів, ніж це передбачено квотою, обраним вважається той кандидат, який здобув найбільшу кількість голосів серед усіх кандидатів від даного структурного підрозділу за умови, що за нього проголосувало більше половини присутніх делегатів конференції.

Склад Вченої ради затверджується наказом ректора.

4.4.6. Засідання Вченої ради вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше 2/3 складу ради.

Рішення приймається простою більшістю голосів присутніх відкритим або таємним голосуванням за ухваленням Вченої ради, якщо певний порядок голосування не визначений законодавством або Статутом університету.

Рішення Вченої ради університету вводяться в дію наказом ректора.

У складі Вченої ради створюються постійні комісії з напрямів діяльності:

- з кадрової політики;
- з навчально-виховної і методичної діяльності;
- з правових засад діяльності та регламенту;
- з наукової роботи;
- з оптимізації структури університету;
- з бюджетно-фінансової, соціально-економічної і господарчої роботи;
- з міжнародного співробітництва.

До роботи в комісіях можуть залучатися працівники університету, які не є членами Вченої ради. Комісії пропонують перелік питань для розгляду Вченою радою, конференцією трудового колективу, ректоратом, готують проекти рішень Вченої ради з відповідних питань та здійснюють контроль за їх виконанням, проводять попередній аналіз та експертизу рішень що готуються ректоратом з важливих питань університетського життя.

Вчена рада обирає лише голів комісій. Комісії формуються на добровільних засадах. Діяльність комісій регулюється Положенням, яке ухвалюється Вченою радою університету.

Комісії мають право брати участь у підготовці наказів ректора, які практично реалізують рішення, ухвалені Вченою радою університету.

4.5. Факультети є основними структурними підрозділами університету.

4.5.1. Структура факультету встановлюється Вченою радою факультету, затверджується Вченою радою університету і наказом ректора. Факультет об'єднує відповідні кафедри, лабораторії, науково-дослідні групи.

На факультеті діють Вчена рада, робочі та дорадчі органи.

Безпосереднє управління діяльністю факультету здійснює декан, який обирається Вченою радою факультету таємним голосуванням. Порядок обрання декана визначається окремим положенням.

4.5.2. Декан факультету може делегувати частину своїх повноважень заступникам, які призначаються наказом ректора університету за пропозицією Вченої ради факультету.

4.5.3. Декан факультету є членом Вченої ради університету, ректорату, Державної екзаменаційної комісії, приймальної комісії університету.

4.5.4. Декан факультету:

- безпосередньо керує навчально-методичною, науково-дослідною і господарсько-виробничою діяльністю факультету;
- керує роботою Вченої ради факультету, організовує планування її роботи і контроль виконання її рішень;
- разом з керівниками підрозділів факультету визначає перспективи розвитку факультету;
- разом з кафедрами забезпечує розвиток матеріально-технічної бази навчально-виховного процесу і наукових досліджень;
- бере участь у підборі кадрів науково-педагогічних і наукових працівників факультету;
- здійснює розподіл навчального навантаження між кафедрами факультету;
- координує роботу кафедр факультету;
- керує роботою з розробки, вдосконалення і коригування навчальних планів і програм, навчально-методичних комплексів дисциплін, підготовки документації для відкриття спеціальностей і спеціалізацій;
- організовує вивчення практичної роботи випускників факультету і заходи щодо їх працевлаштування;
- проводить робочі засідання із завідуючими кафедрами, організовує і контролює роботу деканату;
- здійснює контроль виконання науково-педагогічними, науковими та іншими працівниками, студентами, аспірантами і докторантами факультету Правил внутрішнього розпорядку університету та вимог інших нормативних документів стосовно організації навчально-виховного процесу і наукових досліджень;
- забезпечує створення умов для підвищення науково-теоретичного рівня і професійної майстерності працівників факультету;
- сприяє розвитку нових форм навчальної та науково-виробничої діяльності за фахом і спеціалізацією факультету;
- розробляє разом з кафедрами заходи, спрямовані на підвищення якості підготовки фахівців;
- контролює виконання навчальних планів і програм, проходження виробничої практики, проведення навчального процесу, модульного контролю, підсумкового семестрового контролю;
- здійснює загальне керівництво підготовкою підручників, навчальних і методичних посібників, методичних розробок;
- представляє керівництву університету проекти наказів про зарахування, переведення, поновлення та відрахування студентів, надання їм академічних відпусток та пільг, повторного курсу навчання, застосування заохочень та стягнень, призначення стипендій, допуск студентів до складання заліків, семестрових та державних екзаменів, захисту кваліфікаційних робіт;
- узгоджує з керівництвом університету використання спеціального фонду факультету;
- подає пропозиції ректору щодо складу предметної екзаменаційної комісії, її голови та технічного персоналу приймальної комісії університету;
- подає пропозиції керівництву університету щодо складу приймальної комісії для конкурсного прийому до аспірантури та складання кандидатських іспитів;
- здійснює загальне керівництво і контроль підготовки аспірантів, здобувачів і докторантів факультету;
- призначає кураторів академічних груп;

- виконує інші обов'язки, покладені на нього чинним законодавством.

Декан несе персональну відповідальність за результати роботи факультету.

У межах компетенції факультету декан видає розпорядження, обов'язкові для науково-педагогічних, наукових та інших працівників факультету, студентів, аспірантів і докторантів факультету.

Декан (директор інституту) щорічно звітує зборам трудового колективу факультету (інституту), які таємним голосуванням дають оцінку його діяльності. На зборах присутні ректор або проректор.

4.6. Кафедри є базовими структурними підрозділами університету.

4.6.1. Кафедра об'єднує спеціалістів в одній або кількох споріднених галузях (напрямах) науки для професійного вирішення питань наукової і навчально-методичної роботи. Кафедра проводить навчально-виховну і методичну діяльність з однієї або кількох споріднених спеціальностей, спеціалізацій чи навчальних дисциплін.

4.6.2. Кафедра створюється, реорганізується та ліквідується наказом ректора за поданням декана і Вченої ради факультету на підставі рішення Вченої ради університету.

4.6.3. Кафедра

- організує та здійснює навчально-виховну і методичну роботу в межах, визначених факультетом (університетом);
- розподіляє обсяг педагогічного навантаження науково-педагогічних працівників;
- формує пропозиції щодо зміни штатного розпису;
- визначає напрями наукової роботи;
- організовує наукові дослідження, визначає коло виконавців кожної теми;
- вносить свої пропозиції щодо оплати праці працівників;
- проводить роботу щодо підвищення кваліфікації науково-педагогічних та інших працівників;
- дає висновок із відповідними рекомендаціями при прийнятті на роботу науково-педагогічних працівників та при продовженні трудових відносин з ними.

Основні організаційні, навчальні, методичні та наукові питання діяльності кафедри розглядаються на засіданні її науково-педагогічного складу. У разі необхідності для забезпечення розвитку нового напрямку навчальної, методичної та наукової діяльності при кафедрі можуть створюватися секції. Ухвала про створення секції приймається на засіданні кафедри.

Кафедра для цільової підготовки спеціалістів може мати свої філії у наукових і виробничих організаціях із використанням їх матеріальної бази.

4.6.4. Керівництво діяльністю кафедри здійснює завідуючий кафедрою.

Завідуючий кафедрою обирається за конкурсом Вченою радою університету таємним голосуванням. Кандидатури претендентів попередньо обговорюються на відповідній кафедрі в їх присутності. Висновки кафедри та відповідні рекомендації щодо претендентів на посаду завідуючого кафедрою передаються на розгляд Вченої ради факультету. Рекомендації кафедри та Вченої ради факультету приймаються таємним голосуванням.

Завідуючий кафедрою визначає педагогічне навантаження і функціональні обов'язки працівників кафедри, подає керівництву факультету пропозиції щодо прийняття їх на роботу, звільнення та переведення, залучає при необхідності сумісників у межах установленого фонду заробітної плати і чисельності працівників, подає ректору, керівництву факультету та університету пропозиції щодо штатного розпису, морального і матеріального заохочення працівників кафедри, а також щодо заходів дисциплінарного впливу. Завідуючий кафедрою щорічну звітує на засіданні кафедри її членам, які таємним голосуванням дають оцінку його діяльності.

4.7. Вчена рада факультету є колегіальним органом факультету.

4.7.1. Вчену раду очолює її голова – декан факультету. До складу Вченої ради факультету входять за посадами заступники декана, завідуючі кафедрами, керівники органів самоврядування факультету, а також виборні представники, які представляють науково-педагогічних працівників і обираються з числа професорів, докторів наук, виборні представники, які представляють інших працівників факультету і для яких університет є основним місцем роботи, за квотами, що

визначаються Вченою радою факультету. При цьому не менш як 75 відсотків загальної чисельності її складу мають становити науково-педагогічні працівники факультету.

Вибірні представники обираються загальними зборами трудового колективу факультету за поданням структурних підрозділів, в яких вони працюють.

Персональний склад Вченої ради затверджується наказом ректора терміном на 3 роки.

4.7.2. Засідання Вченої ради вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менш 2/3 складу ради. Рішення Вченої ради факультету приймається в такому ж порядку, як і рішення Вченої ради університету.

4.7.3. До компетенції Вченої ради факультету належить:

- визначення загальних напрямів наукової діяльності факультету;
- обрання на посаду таємним голосуванням асистентів, викладачів, старших викладачів, доцентів, декана в порядку, визначеному Положенням, що затверджується ректором;
- внесення пропозицій до загальних зборів факультету про звільнення декана;
- подання пропозиції ректору щодо призначення заступників декана факультету;
- ухвалення навчальних програм та навчальних планів;
- вирішення питань організації навчально-виховного процесу на факультеті;
- ухвалення фінансових плану і звіту факультету;
- рекомендація педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників до присвоєння їм вчених та почесних звань;
- заслуховування звітів завідувачів кафедр та рекомендація осіб на посади завідувачів кафедр, що входять до складу факультету;
- розгляд питання про створення та розвиток навчально-виробничих баз фахової підготовки студентів;
- розгляд питання про зміни у структурі факультету, створення, реорганізації та ліквідації кафедр, факультету, надання пропозицій щодо структури інститутів, наукових підрозділів;
- рекомендація науково-дослідних робіт до включення у тематичний план НДДКР університету;
- затвердження звітів про науково-дослідні роботи;
- затвердження результатів атестації наукових працівників;
- видання рекомендації щодо вступу до аспірантури, затвердження теми докторських та кандидатських дисертацій;
- затвердження звітів аспірантів, здобувачів, іменних стипендіатів;
- рекомендація до видання монографій, підручників, навчальних посібників, вісників, збірників наукових праць тощо;
- заслуховування і затвердження звітів про діяльність спеціалізованих рад;
- рекомендація проектів науково-дослідних робіт для участі в конкурсах різних рівнів;
- заслуховування підсумків науково-дослідних робіт факультету за рік;
- розгляд інших питань, що не суперечать даному Статуту.

Рішення Вченої ради факультету вводяться в дію розпорядженням декана факультету.

Рішення Вченої ради факультету може бути скасовано Вченою радою університету.

4.8. Для розгляду основних питань діяльності інститутів, інших навчальних і наукових підрозділів університету створюються їхні Вчені ради, склад, повноваження, порядок обрання яких визначаються відповідними положеннями, що затверджуються ректором.

4.9. Для вирішення поточних питань діяльності університету створюються робочі органи: ректорат, деканати, науково-технічна рада, приймальна комісія тощо. Склад, функції, повноваження робочих органів визначаються відповідними положеннями, що затверджуються ректором.

4.10. Рішення конференції трудового колективу, Вченої ради університету, нормативні документи університету з організації навчального процесу, наукової, методичної, виховної роботи оприлюднюються в газеті «Харківський університет» та на веб-сайті університету.

5. Органи громадського самоврядування

5.1. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування університету є конференція трудового колективу університету, яка представляє всі групи працівників університету.

5.1.1. Делегати на конференцію обираються зборами трудових колективів структурних підрозділів університету за нормами, що визначаються Ученою радою університету. Загальна чисельність делегатів конференції становить не менше 400 осіб. При цьому не менш як 75 % загальної чисельності делегатів конференції мають становити науково-педагогічні працівники університету. Термін повноважень делегатів конференції становить 3 роки.

5.1.2. Конференція проводиться в міру необхідності, але не рідше одного разу на рік, за ініціативою ректора, Вченої ради університету, профспілкового комітету університету, ініціативної групи, яка повинна зібрати не менше 1/4 підписів працівників університету, для яких університет є основним місцем роботи.

5.1.3. Конференція:

- за поданням Вченої ради університету приймає Статут університету, вносить зміни та доповнення до Статуту;
- розглядає проект колективного договору і надає повноваження первинній профспілковій організації підписувати договір з ректором від імені колективу університету;
- затверджує програми економічного і соціального розвитку університету ;
- обирає претендента на посаду ректора шляхом таємного голосування і подає свої пропозиції Міністерству освіти і науки України;
- за мотивованим поданням Наглядової ради або Вченої ради університету розглядає питання про дострокове припинення повноважень ректора;
- щорічно заслуховує звіт ректора та оцінює його діяльність;
- розглядає питання соціального захисту працівників університету;
- затверджує Правила внутрішнього розпорядку університету, вносить до них зміни та доповнення;
- обирає представників до складу Вченої ради університету;
- обирає комісію контролю за додержанням Статуту університету та етики і голову цієї комісії;
- обирає комісію з трудових спорів відповідно до Кодексу законів про працю України;
- затверджує положення про органи студентського самоврядування;
- заслуховує звіти ректора та профспілкового комітету університету про виконання колективного договору;
- розглядає інші питання діяльності університету.

Рішення конференції вважається правомочним, якщо на ній були присутніми 2/3 її складу.

Рішення вважаються прийнятими, якщо за них проголосувало більше половини присутніх делегатів конференції.

Конференція відкритим голосуванням обирає президію та з числа її членів – головуючого. Регламент роботи затверджується самою конференцією.

Конференція трудового колективу створює постійно діючі комісії конференції:

- нагляду за дотриманням норм законодавства та Статуту університету;
- етики виробничих відносин;
- контролю за фінансовою діяльністю в університеті.

Комісія за дотриманням законодавства та Статуту університету у випадку порушень у діяльності університету законодавства або Статуту обов'язково інформує про це ректора і Вчену раду університету, пропонує заходи щодо їх усунення. Комісія має право вносити пропозиції щодо змін і доповнень Статуту, які за поданням Вченої ради університету повинні розглядатися на найближчій конференції трудового колективу.

Комісія з етики виробничих відносин розглядає конфлікти, що виникають в університеті, за винятком тих, до яких законодавством установлено спеціальний порядок

розгляду. Рішення комісії мають характер рекомендацій і направляються для реагування відповідним посадовим особам, керівникам і окремим членам колективу. Рішення комісії оприлюднюються в університетській пресі.

5.2. Органом громадського самоврядування факультету в університеті є збори трудового колективу факультету.

5.2.1. Збори трудового колективу представляють усі групи працівників факультету. Не менше 75 % загальної чисельності зборів трудового колективу факультету складають науково-педагогічні працівники, решта – представники всіх інших груп працівників факультету. Збори скликаються не рідше ніж один раз на рік за ініціативою декана факультету, Вченої ради факультету, профспілкового бюро факультету, ініціативної групи, яка повинна зібрати не менше 1/4 підписів наукових і науково-педагогічних працівників факультету, для яких університет є основним місцем роботи.

Головою зборів трудового колективу факультету є декан. При заслуховуванні звіту декана та розгляді питання про внесення пропозицій ректору університету щодо відкликання з посади декана факультету збори трудового колективу відкритим голосуванням обирають президію та з числа її членів – головуючого.

Порядок роботи зборів визначається самими зборами.

5.2.2. Збори трудового колективу факультету:

- таємним голосуванням дають оцінку діяльності декана факультету;
- затверджують річний звіт про діяльність факультету;
- вносять пропозиції ректору університету про відкликання з посади декана факультету;
- обирають виборних представників до Ученої ради факультету;
- обирають делегатів на конференцію трудового колективу університету;
- обирають кандидатури до Ученої ради університету.

5.3. Органом громадського самоврядування науково-дослідного інституту є збори трудового колективу інституту, склад, порядок роботи та функції яких визначаються Положенням про інститут, що затверджується ректором університету.

5.4. В університеті створюються органи студентського самоврядування.

5.4.1. Форми та структура органів студентського самоврядування затверджуються Положенням про студентське самоврядування.

5.4.2. Студентське самоврядування є органічною складовою навчально-виховного процесу в університеті, важливим фактором покращення якості громадської та духовної підготовки майбутнього фахівця. Студентське самоврядування здійснюється на різних рівнях: груп, курсів, кафедр, факультету, університету, гуртожитку тощо, у різних галузях і в різних формах: старостату, галузі організації навчального процесу, на рівні факультету, Наукове товариство студентів – у галузі організації науково-технічної творчості молоді, студентська рада – у гуртожитку тощо.

5.4.3. Основними завданнями органів студентського самоврядування є:

- забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема стосовно організації навчального процесу;
- забезпечення виконання студентами своїх обов'язків;
- сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;
- сприяння створенню належних умов для проживання і відпочинку студентів;
- сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами тощо;
- організація співробітництва зі студентами інших вищих навчальних закладів і молодіжними організаціями;
- участь студентів у вирішенні питань університетського життя шляхом внесення пропозицій до адміністрації навчального закладу;
- сприяння працевлаштуванню випускників;
- участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами;

- інші питання, що не суперечать даному Статуту.

5.4.4. Вищим органом студентського самоврядування є конференція студентів університету, яка:

- ухвалює Положення про студентське самоврядування;
- обирає виконавчі органи студентського самоврядування та заслуховує їхні звіти;
- визначає структуру, повноваження та порядок обрання виконавчих органів студентського самоврядування.

5.4.5. Делегати на конференцію обираються на зборах студентів факультетів, кафедр за квотою, що встановлюється рішенням діючого виконавчого органу студентського самоврядування університету.

Конференція скликається не рідше одного разу на рік.

Рішення конференції вважається правомочним, якщо на ній були присутніми 2/3 її складу.

Рішення вважаються прийнятими, якщо за них проголосувало більше половини присутніх делегатів конференції. Регламент роботи затверджується самою конференцією.

Рішення органів студентського самоврядування мають дорадчий характер.

5.4.6. Органи студентського самоврядування університету користуються всебічною підтримкою і допомогою ректорату у вирішенні питань забезпечення приміщеннями, обладнанням, документацією тощо. Прийняття важливих рішень, що стосуються студентів і аспірантів, здійснюється після обговорення з органами студентського самоврядування.

6. Концепція освітньої діяльності

6.1. Освітня діяльність університету ґрунтується на концептуальних засадах національної Доктрини розвитку освіти, Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»).

Освітня діяльність спрямована на створення умов для особистого розвитку і творчої самореалізації людини, формування національних та загальнолюдських цінностей, створення рівних можливостей для молоді у здобутті якісної освіти, підготовки до життя і праці в сучасних умовах, розроблення та запровадження освітніх інноваційних технологій, демократизацію освіти та навчально-виховного процесу розвитку неперервної освіти впродовж життя, інтеграцію української освіти в європейський і світовий простір, забезпечення соціального захисту студентів та викладачів, відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як до найвищих індивідуальних і суспільних цінностей, охорони навколишнього середовища, створення найбільш сприятливих умов життєдіяльності суспільства.

7. Організація навчального процесу

7.1. Метою навчального процесу в університеті є надання випускникам вищої освіти відповідно до державних та загальноновизнаних світових стандартів.

Навчальний процес в університеті ґрунтується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, незалежності від впливу політичних партій, громадських і релігійних організацій.

7.2. Університет забезпечує навчання за такими формами, як денна (очна), вечірня, заочна, дистанційна, екстернат, згідно з напрямками і спеціальностями, що визначаються ліцензією на провадження освітньої діяльності.

7.3. Підготовка фахівців в університеті здійснюється ступенево або неперервно за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр, спеціаліст, магістр згідно з рівнем акредитації.

7.4. Навчальний процес здійснюють навчальні підрозділи: інститути, факультети, центри, відділення, кафедри. Для здійснення навчального процесу за ухвалою Ученої ради університету згідно чинного законодавства можуть створюватись навчальні, навчально-наукові інститути, комплекси, навчально-виробничі підрозділи фахової підготовки, вищі школи, навчальні центри та інші спеціалізовані навчальні підрозділи. Навчання іноземних громадян в університеті організується Центром міжнародної освіти. Діяльність навчальних підрозділів регламентується Положеннями, затвердженими в установленому порядку після розгляду Вченою радою

університету.

7.5. Основну відповідальність за якість навчального процесу в університеті несуть ректор та керівники навчальних підрозділів.

7.6. Нормативні та вибіркові дисципліни, передбачені навчальними планами, забезпечуються навчальними програмами дисциплін.

Навчальна програма дисципліни розробляється кафедрою і затверджується Вченою радою факультету. Навчальні програми дисциплін, які викладаються загальноуніверситетськими кафедрами, розробляються відповідними кафедрами, погоджуються з факультетами (вченими радами, методичними комісіями) і затверджуються ректором університету.

7.7. Конкретні контрольні заходи з дисциплін навчального плану (в тому числі і рейтингові) визначаються кафедрами та затверджуються Вченою радою факультету.

7.8. Студент допускається деканом факультету до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (заліку, диференційованого заліку, семестрового аналізу), якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом на семестр із цієї навчальної дисципліни.

7.9. Нормативний термін навчання за освітньо-професійною програмою підготовки встановлюється відповідно до визначеного рівня професійної діяльності.

7.10. Терміни практичної підготовки визначаються навчальними планами. База практичної підготовки, її програма, зміст, форми контролю визначаються факультетом і затверджуються Вченою радою факультету не пізніше одного місяця до початку практики, передбаченої робочим планом.

7.11. Студенти не можуть відволікатися від навчальних занять і контрольних заходів, установлених розкладом, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

7.12. Робочий час науково-педагогічного працівника визначається Кодексом законів про працю України. Час виконання навчальних, наукових, організаційних та інших трудових обов'язків у поточному навчальному році не повинен перевищувати річний робочий час. Робочий час викладача (навчальні, методичні, наукові, організаційні обов'язки в поточному навчальному році, установлені кафедрою) відображається в індивідуальному плані.

Індивідуальний робочий план складається не пізніше як за місяць до початку навчального року і затверджується завідувачем кафедри. Індивідуальний план завідувача факультетської кафедри затверджується деканом, завідувача загальноуніверситетської кафедри – першим проректором.

Звіт про виконання індивідуального робочого плану затверджується в такому ж порядку.

Максимальне навчальне навантаження науково-педагогічних працівників не може перевищувати 900 годин на навчальний рік. Мінімальний обсяг навчального навантаження науково-педагогічних працівників визначає завідувач кафедрою, враховуючи структуру навантаження кафедри, навчально-методичну та інші види робіт науково-педагогічних працівників тощо.

7.13. Університет забезпечує викладачів і студентів засобами навчання (навчальною, методичною, науковою літературою, технічними та іншими засобами) відповідно до своїх матеріальних та фінансових можливостей.

Права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу

8.1. Учасниками навчально-виховного процесу є:

- педагогічні і науково-педагогічні працівники;
- особи, які навчаються в університеті;
- працівники університету (категорійні спеціалісти, старші лаборанти, завідувачі навчальними лабораторіями, методисти та інші).

8.2. Студенти університету крім прав, передбачених ст.54 Закону України «Про вищу освіту», мають право:

- навчатись за індивідуальним планом;
- отримувати матеріальну допомогу згідно з чинним законодавством;
- створювати фонди на студентські потреби;

- користуватись академічною відпусткою, поновлюватись на навчання в порядку, встановленому Міністерством освіти і науки України;
- брати участь у засіданнях Вчених рад факультетів, кафедр;
- брати участь у створенні органів самоврядування для розв'язання будь-яких питань студентського життя;
- на доступ до інформації в усіх галузях знань;
- на користування послугами закладів охорони здоров'я, профілактики захворювань і зміцнення здоров'я;
- на захист від дій педагогічних, науково-педагогічних, інших працівників, що порушують їх права або принижують честь і гідність;

Студенти мають інші права, передбачені Правилами внутрішнього розпорядку університету та чинним законодавством.

Студент університету має такі обов'язки:

- дотримуватись чинного законодавства, цього Статуту та Правил внутрішнього розпорядку університету;
- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану.

8.3. Форми заохочення та відповідальності студентів викладені в Правилах внутрішнього розпорядку університету.

8.4. Студент може бути відрахований з університету:

- за власним бажанням;
- за невиконання навчального плану;
- за порушення умов контракту;
- в інших випадках, передбачених законами.

8.5. Докторанти та аспіранти мають право:

- отримувати всі види відкритої наукової інформації та наукове консультування;
- переривати навчання в докторантурі або аспірантурі з поважних причин з подальшим поновленням. Тривалість і кількість перерв, а також поважність причин визначаються Вченою радою університету;
- на відрахування за власним бажанням, у зв'язку з переведенням до іншого вищого навчального закладу, наукової установи, а також переведення на іншу форму навчання;
- на забезпечення житлом на термін навчання у випадку, якщо докторант або аспірант іногородній;
- на роботу відповідно до діючого законодавства;
- на користування навчально-виробничою, науковою, культурною, спортивною, оздоровчою базою університету;

Докторанти та аспіранти можуть мати інші права, передбачені чинним законодавством.

Докторанти і аспіранти зобов'язані:

- виконувати індивідуальний план роботи над дисертацією;
- звітувати про хід виконання дисертаційних досліджень на засіданнях кафедри, відділу, лабораторії, Вченої ради університету (факультету);
- в установленій термін захистити дисертацію або подати дисертацію до захисту до спеціалізованої вченої ради.

Аспірант або докторант може бути відрахованим з аспірантури або докторантури за грубе порушення Правил внутрішнього розпорядку університету, за вчинення протиправних дій, а також за невиконання індивідуального плану роботи без поважних причин.

Права та обов'язки докторантів і аспірантів та підприємств, установ, організацій, що направили їх на навчання, визначаються договором (контрактом), що укладається між ними, та передбачає працевлаштування після закінчення докторантури чи аспірантури, умови праці, надання житла тощо, а також відповідальність сторін у разі невиконання умов договору (контракту).

8.6. Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники університету мають усі права

згідно з Законами України «Про освіту» і «Про вищу освіту», а також мають право обирати і бути обраними до Вченої ради університету, факультету, інституту, Центру міжнародної освіти;

8.7. Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники університету зобов'язані:

- постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію;
- забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання дисциплін у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності, створювати умови для засвоєння студентами, аспірантами, стажистами навчальних програм на рівні обов'язкових державних вимог, сприяти розвитку в студентів самостійності, ініціативи, творчих здібностей;
- додержуватися педагогічної етики, моралі, поважати людську гідність майбутніх спеціалістів, прививати їм любов до України, виховувати їх у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України, виявляти турботу про їх культурний і фізичний розвиток;
- додержуватися законів, статуту та правил внутрішнього розпорядку університету;
- активно залучати студентів до наукової діяльності;
- захищати молодь від будь-яких форм фізичного або психічного насильства.

Комерційна діяльність працівників університету з використанням його приміщень, обладнання і матеріально-технічних засобів здійснюється лише за договором із університетом.

8.8. Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники приймаються на роботу та звільнюються з роботи згідно з чинним законодавством. Посади науково-педагогічних працівників заміщуються на конкурсній основі. Порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників і продовження трудових відносин по закінченні терміну дії трудового договору (контракту) визначається окремим положенням.

На посади науково-педагогічних працівників обираються за конкурсом, як правило, особи які мають наукові ступені або вчені звання, наукові публікації, монографії, підручники, навчально-методичні посібники, а також стаж викладацької роботи у вищих навчальних закладах 3-4 рівнів акредитації та стаж науково-дослідної роботи.

На посаду професора може бути обрана, як виняток, особа з науковим ступенем кандидата наук, яка має не менше 10 років стажу педагогічної роботи, видані підручники, навчально-методичні посібники, наукові праці та читає курси на високому науково-теоретичному рівні. На посаду доцента може бути обрана, як виняток, особа без наукового ступеня, яка має не менше 5 років стажу педагогічної роботи, видані підручники, навчально-методичні посібники, наукові праці та читає курси на високому науково-теоретичному рівні.

8.9. Звільнення педагогічних, науково-педагогічних працівників (розірвання контракту) у зв'язку зі зміною обсягу робіт може здійснюватися лише після закінчення навчального року (з 1 липня по 31 серпня), якщо інше не передбачено контрактом.

8.10. Адміністрація університету забезпечує педагогічним, науково-педагогічним та науковим працівникам:

- належні умови праці, побуту, відпочинку, медичне обслуговування;
- правовий, соціальний, професійний захист;
- своєчасну виплату заробітної плати після надходження відповідних коштів;
- установа надбавок до посадового окладу залежно від особистого внеску кожного працівника в доручену справу;
- зарахування до науково-педагогічного стажу робіт за сумісництвом у разі виконання навчальних обов'язків не менше ніж 180 годин на рік.

8.11. За особливі трудові заслуги працівники університету можуть бути представлені до відзначення державними нагородами, державними та іншими преміями, присвоєння почесних звань. За досягнення високих результатів у педагогічній та науковій діяльності науково-педагогічним і науковим працівникам університету присвоюються почесні звання «Заслужений професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», «Заслужений викладач Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», «Заслужений науковий співробітник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» з врученням їм відповідного диплому. Університет присвоює звання почесних докторів Харківського

національного університету імені В. Н. Каразіна видатним ученим, громадським діячам. Порядок присвоєння почесних звань університету визначається відповідним положенням, що ухвалюється Вченою радою університету.

8.12. Права та обов'язки навчально-допоміжного, інженерно-технічного та адміністративно-господарського персоналу визначаються посадовими інструкціями та Правилами внутрішнього розпорядку університету.

8.13. Науково-педагогічні, наукові працівники проходять перепідготовку і підвищують свою кваліфікацію у таких формах:

- аспірантура та докторантура;
- переведення на посади наукових співробітників для завершення дисертації;
- здобуття наукових ступенів шляхом прикріплення до університету для складання кандидатських екзаменів і підготовки кандидатської чи докторської дисертації;
- навчання в інститутах і на факультетах (кафедрах) перепідготовки;
- стажування у вищих навчальних закладах, науково-дослідних установах, конструкторських бюро, на промислових підприємствах, в органах державної влади та місцевого самоврядування;
- в інших формах, що затверджуються Ученою радою факультету (інституту).

9. Організація наукової і науково-технічної діяльності

9.1. Наукова і науково-технічна діяльність в університеті є невід'ємною складовою освітньої діяльності та організовується, здійснюється і фінансується згідно з вимогами Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положення про державний вищий навчальний заклад та інших нормативно-правових актів.

9.2. Основними завданнями і напрямками наукової і науково-технічної діяльності в університеті є:

- розвиток фундаментальних, прикладних та пошукових досліджень з пріоритетних напрямів науки і розробка фізико-технічних, космічних, радіаційних, біохімічних, картографічних, інформаційних та інших сучасних технологій;
- забезпечення інтеграції навчального процесу, науки та виробництва;
- реалізація безперервного циклу наукової і науково-технічної діяльності – від фундаментальних досліджень до впровадження науково-технічних розробок у практику;
- розвиток наукової і науково-технічної творчості студентів тощо.

9.3. Наукові дослідження в університеті виконуються науковими, педагогічними, науково-педагогічними, інженерно-технічними працівниками університету, а також докторантами, аспірантами, здобувачами, студентами. До виконання наукових і науково-технічних робіт можуть залучатися фахівці інших організацій.

9.4. Основними структурними підрозділами, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність в університеті, є:

- науково-дослідна частина (наукові-дослідні інститути, центри, музеї, Ботанічний сад, Центральна наукова бібліотека, лабораторії та інші наукові і науково-технічні структурні підрозділи);
- кафедри.

9.5. Наукові дослідження в університеті проводяться за тематичними планами, затвердженими Вченою радою університету; за планами робіт, замовлення на які здобуті на конкурсній основі науковими колективами або окремими науковцями згідно з національними, державними, регіональними, міжнародними, міжгалузевими та іншими програмами, проектами, розробками тощо та на підставі господарських договорів.

9.6. Наукові дослідження, що проводяться за рахунок коштів Державного бюджету, фінансуються Міністерством освіти і науки України незалежно від фінансування освітньої діяльності. Наукова і науково-технічна діяльність в університеті може також здійснюватися на підставі господарських договорів та може бути розширена шляхом використання інших джерел фінансування (грантів, власних коштів тощо).

9.7. Університет забезпечує зв'язок наукових досліджень з навчальним процесом, всіляко сприяє впровадженню нових наукових досягнень у навчальний процес (нові спецкурси, курсові та дипломні роботи тощо).

10. Майно та кошти університету

10.1. За університетом з метою забезпечення діяльності, передбаченої цим Статутом, закріплюються на правах оперативного управління будівлі, споруди, майнові комплекси, а також інше необхідне майно.

10.2. Майно, передане університету в оперативне управління, не підлягає вилученню або передачі будь-яким підприємствам, установам, організаціям, крім випадків, передбачених законодавством.

10.3. Майно університету, що забезпечує його статутну діяльність, не може бути предметом застави.

10.4. Фінансування університету здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, додаткових джерел фінансування (не заборонених законодавством), які використовуються на оплату праці, матеріальне стимулювання працівників, інші цілі, пов'язані із статутною діяльністю університету.

10.5. В університеті створюються:

загальний фонд на підготовку фахівців у межах державного (місцевого) замовлення та проведення науково-дослідних робіт;

спеціальний фонд, який формується за рахунок:

- коштів, одержаних за підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації фахівців, надання додаткових освітніх послуг згідно з укладеними договорами з юридичними і фізичними особами;
- плати за надання інших платних послуг, передбачених чинним законодавством;
- доходів від реалізації продукції навчально-виробничих майстерень, підприємств, цехів і господарств, від надання в оренду приміщень, споруд, обладнання;
- коштів, одержаних за виконання науково-дослідних робіт (послуг) та інших робіт за договорами з підприємствами, установами, організаціями і фізичними особами;
- безоплатних та благодійних внесків юридичних і фізичних осіб, у тому числі з інших держав;
- коштів за договорами про спільну діяльність;
- дотацій місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;
- кредитів і позичок банків, дивідендів від цінних паперів і доходів від розміщення на депозитних вкладах тимчасово вільних бюджетних коштів;
- валютних надходжень;
- добровільних грошових внесків, матеріальних цінностей, одержаних від підприємств, установ, організацій, фізичних осіб;
- інших доходів згідно з чинним законодавством.

10.6. Оплата праці в університеті здійснюється згідно з Кодексом законів про працю України, Законами України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, „Про оплату праці”, за схемами посадових окладів і тарифними ставками, що встановлюються Кабінетом Міністрів України, та колективним договором.

10.7. Форми і системи оплати праці, умови і показники преміювання працівників університету, порядок встановлення надбавок і доплат, встановлення і скасування підвищених посадових окладів, стипендій визначається окремим Положенням, яке включається до колективного договору університету.

10.8. Кошти, матеріальні цінності та нематеріальні активи, що надходять безкоштовно у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань юридичних і фізичних осіб, у тому числі нерезидентів, університету для здійснення освітньої, наукової, виховної, оздоровчої, спортивної, культурної діяльності не вважаються прибутком і не оподатковуються. Законодавством про оподаткування передбачені й інші кошти, матеріальні цінності та нематеріальні активи, які не є прибутком і не підлягають оподаткуванню.

11. Порядок звітності, контролю за здійсненням фінансово-господарської діяльності

11.1. Університет відповідно до Бюджетного кодексу України, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Указу Президента України «Про Державне казначейство України» та інших нормативно-правових актів складає затверджені форми місячної, квартальної та річної звітності та подає їх до Міністерства освіти і науки України, органів Державного казначейства України, Державної податкової служби, Державного комітету статистики, Пенсійного фонду України, Фонду соціального страхування.

11.2. Університет самостійно здійснює оперативний, бухгалтерський та фінансовий облік своєї роботи, веде статистичну звітність згідно з установленими нормами, подає її в установленому порядку до органів, яким законодавством України надано право контролю за відповідними напрямками діяльності.

11.3. Ректор та головний бухгалтер університету несуть персональну відповідальність за достовірність бухгалтерської та статистичної звітності.

11.4. Аудит діяльності університету здійснюється згідно з чинним законодавством.

12. Порядок внесення змін до Статуту університету

12.1. Зміни та доповнення до Статуту університету вносяться за поданням Вченої ради університету конференцією трудового колективу університету.

12.2. Зміни та доповнення до Статуту затверджуються в тому ж порядку, що і сам Статут.

13. Порядок реорганізації та ліквідації університету

13.1. Ліквідація та реорганізація (злиття, приєднання, поділ, перетворення) університету здійснюються згідно з чинним законодавством.

13.2. Ліквідація університету здійснюється ліквідаційною комісією, яка утворюється Міністерством освіти і науки України. До складу ліквідаційної комісії входять представники Міністерства освіти і науки України та університету. Порядок і строки проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредиторів визначає Міністерство освіти і науки України.

13.3. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження щодо управління університетом. Ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс університету і подає його Міністерству освіти і науки України.

Кредитори та інші юридичні особи, які перебувають у договірних відносинах з університетом, повідомляються про його ліквідацію у письмовій формі.

13.4. Під час ліквідації та реорганізації університету вивільнюваним працівникам гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.

Ректор

В.С. Бакіров